

Mēs pareizi pārvaldām informācijas tehnoloģijas, taču kaut kādā veidā paliekam zaudētājos 3/25/24

CISA, PMP, IT konsultāciju direktore, PwC
Latvija
Dr.dat. Baiba Apine

Pēdējā pusgada laikā esmu salīdzinājusi vairāku Latvijas uzņēmumu informācijas tehnoloģiju (IT) saimniecības ar citiem attiecīgās nozares uzņēmumiem pasaulē. PwC veic salīdzinājumu, izstrādājot IT stratēģiju vai izvērtējot digitālās transformācijas briedumu uzņēmumā. Salīdzinājumam izmantojam šobrīd pasaulē par vislielāko autoritāti uzskatītā Amerikas Produktivitātes un kvalitātes centra (*American Productivity & Quality Center*) apkopotos līdzīgu uzņēmumu rādītājus un ziņojumus par IT organizācijas praksi dažādu nozaru uzņēmumos. Rezultāti uzrāda sistēmisku tendenci.

IT nodaļas iekšējos salīdzinošās analīzes rādītājos (piemēram, lietojumprogrammu izstrādes un uzturēšanas izmaksu īpatsvars kopējās IT izmaksās, lietojumprogrammu abonēšanas un licenču izmaksu īpatsvars kopējās IT izmaksās) Latvijas uzņēmumi iekļaujas salīdzinošās analīzes grupā bez būtiskām novirzēm. Tas liecina par mūsu IT pārvaldnieku spēju organizēt uzņēmuma IT procesus, nodrošināt sistēmu arhitektūru un līdzsvarot riskus atbilstoši nozares IT praksei.

Skumja aina paveras rādītāju grupā, kurā salīdzina IT pievienoto vērtību uzņēmējdarbībā (piemēram, IT izmaksas, lietojumprogrammu skaits, IT speciālistu pilna laika ekvivalenti uz 1000 eiro ieņēmumiem). Šajā grupā Latvijas uzņēmumu rādītāji ir 3-7 reizes sliktāki nekā citiem attiecīgo nozaru uzņēmumiem. Rezultātu varētu skaidrot tā, ka IT izmaksas Latvijas uzņēmumiem ir salīdzināmas ar analogiem uzņēmumiem pasaulē, taču ieņēmumi, klientu skaits, darījumu biežums u.c. nespēj pietiekami noslogot IT infrastruktūru, un citiem uzņēmumiem izdodas apgrozīt vairāk līdzekļu, izmantojot tādas pašas IT infrastruktūras, sistēmas un speciālistus.

Skatoties uz šiem Latvijas uzņēmumu IT salīdzinošās analīzes rādītājiem, saskatu analogiju ar Nokia vadītāja Stīvena Īlopa (*Stephen Elop*) teikto janvāra preses konferencē, kurā tika paziņots par *Nokia* pārdošanu *Microsoft*: "Mēs neko neizdarījām nepareizi, taču kaut kādā veidā palikām zaudētājos." Latvijas uzņēmumiem jāpelna vairāk. IT speciālistiem ir nepārtraukti jāskaidro uzņēmuma darbiniekiem tehnoloģiju sniegtās iespējas, t.i., kā ar vienu un to pašu sistēmu izdarīt vairāk, ātrāk, efektīvāk un kvalitatīvāk. Uzņēmumu darbiniekiem jāapgūst uzņēmumā izmantotās tehnoloģijas un maksimāli jāizmanto tās ik dienu.